El Vallespir existeix, però amb dificultats

Catalunya Nord | 27/08/2023 | 13:14

El català és molt residual al carrer però recomano adreçar-se a tothom en català perquè hi ha més catalanoparlants del que sembla

A l'estiu és un bon moment per gaudir de lectures pendents. En el meu cas, entre d'altres, he llegit "El Transpirinenc", dels autors Sandra Adam i Martí Solé, sobre el tren que va connectar el 1922 la Baixa Cerdanya amb Barcelona, passant per la Vall de Ribes, i posteriorment el 1929 amb la Catalunya Nord i França. A la Catalunya Nord va afectar sobretot a l'Alta Cerdanya que va guanyar en comunicacions i en benestar en general.

Un altre objectiu marcat d'aquestes vacances era conèixer amb profunditat el Vallespir. Ens hi vam dirigir amb cotxe entrant per la carretera que prové de Maçanet de Cabrenys (la GI-503) i el canvi de frontera administrativa, i entrada al Vallespir, va anar acompanyada d'una carretera més estreta, tot i que està en bones condicions i asfaltada des de fa poc. No obstant això, un cartell a la mateixa carretera dona la benvinguda a la Catalunya Nord, una altra declaració d'intencions.

El primer municipi que trobem és Costoja, un poble de poc més de 100 habitants, que desprèn un aire de tranquil·litat muntanyenca. Ens impressiona l'entrada en format de vestíbul de l'església de Santa Maria. La presència del català a la via pública és ben visible a les plaques

dels noms dels carrers, en una aplicació rigorosa del bilingüisme (un fet que posteriorment es repetiria a tot el Vallespir). A més, mantenen la forma catalana de batejar els noms de les cases com ara Can Mateu o Can Lies.

Al Vallespir el català és molt residual al carrer però recomano adreçar-se a tothom en català perquè hi ha més catalanoparlants del que sembla. Vam parlar en català a una carnisseria de Ceret, a les oficines de turisme, a una pastisseria i a la piscina municipal d'Arles...

Ja ho diu el refrany que "qui no sembra, no recull". I és que a Sant Llorenç de Cerdans hi ha un grup de joves que no vol deixar abandonada la seva identitat catalana. M'emociono quan m'expliquen que en aquest municipi d'un miler d'habitants un grup de joves han creat l'associació Català Nins (a Instagram @catala_nins) perquè volen que perdurin les tradicions catalanes i programen, per exemple, sardanes a les festes del municipi o la festa de danses catalanes. Formen part dels joves que volen recuperar el català que parlaven els seus avis i que no els hi van transmetre els seu pares. Ara a la Catalunya Nord ja tenim l'USAP, els Dracs Catalans, Ràdio Arrels i també l'associació Català Nins de Sant Llorenç de Cerdanys.

La convivència amb els catalans del nord és molt correcte i tranquil·la sobretot pel seu to de veu molt més fluix que el nostre. Érem 100 persones a les piscines municipals d'Arles i dels Banys d'Arles sense gairebé soroll. Alhora ens crida l'atenció els preus de les entrades a les piscines municipals: 2,5 euros a Arles i 3,5 als Banys d'Arles, amb descomptes per la mainada. Ara que estan de moda els refugis climàtics sembla que la seva és una molt bona opció.

Els Banys d'Arles és digne d'un estudi sociològic en profunditat. És una localitat que ha perdut l'esplendor. Crida l'atenció la multitud d'apartaments d'uns 50 metres quadrats a la venda o de lloguer, i els hotels i botigues tancats, alguns en procés de degradació. Hi ha turisme però n'hi ha poc, clarament insuficient per tota la infraestructura turística al voltant de les seves valorades termes que tenen (i sobretot tenien) molt de renom per curar malalties reumàtiques i de les vies respiratòries.

El Vallespir se situa entremig de les zones turístiques d'Argelers de la Marenda i de la Cerdanya. És poc turística tot i que el llistat de potencialitats i bellesa és ampli: les galeries d'art i el Museu d'art modern de Ceret, l'ermita de Sant Ferriol de Ceret, el poble de Reiners, el fort de la guàrdia de Prats de Molló, l'abadia de Santa Maria d'Arles, les rutes a peu i en bicicleta, la gastronomia entre molts d'altres atractius.

El Vallespir existeix, té personalitat i recursos turístics. Tanmateix, pateix un declivi evident per la manca d'indústria i la davallada exponencial dels turisme incrementada pel tancament de les Gorges de la Fou. Alhora, llueix amb orgull la seva identitat, tradicions i costums catalanes. En

aquest sentit la catalanitat del Vallespir és ben visible a les banderoles de les festes, a les botigues, als adhesius dels cotxes o a les entrades de les cases.

Xavier Crehuet (Fontcoberta, Pla de l'Estany), politòleg i des de fa 20 anys col·labora amb diferents mitjans de comunicació

Twitter: @xavicrehuet

Autor: Xavier Crehuet

https://gironanoticies.com/noticia/215321-el-vallespir-existeix-pero-amb-dificultats.htm